C U R T E A D E A P E L BĂLȚI

Dosarul nr.4r-1109/24 Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

23 decembrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul agentului constatator Dorina Golban declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.10.2024, adoptată în cauza contravențională în privința lui Morari Viorica în baza art. 364 alin. (10) Cod contravențional,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

La 19.08.2024, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Golban Dorina a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 661878, în privința lui Morari Viorica, pe faptul că ”*aceasta, la 06.08.2024, ora 14:16, aflîndu-se în s. Trebujeni, r-nul Orhei, a încălcat:*

1. al Regulamentului Circulației Rutiere ce se sancționează în conformitate cu prevederile art. Încălcarea legislației cu privire la publicitate al Codului contravențional, cauzînd paguba comisă cu mijlocul de transport de tip marca/model n.î. ignorând prevederile CODUL CONTRAVENȚIONAL, prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. 364 alin.(10) Cod contravențional al Republicii Moldova”.

Prin decizia agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei din aceeași dată, Morari Viorica a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută la art. 364 alin. (10) Cod contravențional, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 40 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 2 000 lei.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancționare din 19.08.2024, Morari Viorica, la 28.08.2024 a depus contestaţie.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.10.2024, a fost admisă contestaţia depusă de către Morari Viorica împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 661878 din 19.08.2024 și deciziei de sancționare din 19.08.2024.

S-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 661878 din 19.08.2024 și decizia de sancționare din 19.08.2024, prin care Morari Viorica a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 364 alin. (10) Cod contravențional și s-a încetat procesul, pe motivele expuse în partea motivată a prezentei hotărâri.

Hotărârea instanței de fond a fost atacată cu recurs de către agentul constatator Dorina Golban, solicitându-se casarea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.10.2024, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță.

În motivarea cerințelor recursului, a invocat că:

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia şi motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărîrii, acesta fiind expus neclar;

- probele prezentate în cadrul şedinţelor de judecată nu au fost luate în considerare, fiind din start ignorate de către instanţă;

- ținînd cont de faptul că procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit în sistemul digitalizat e-data, care pînă la momentul actual este în curs de actualizare, unde se întreprind măsuri pentru înlăturarea neajunsurilor/erorilor la completarea proceselor-verbale cu privire la contravenţie în format electronic, din aceste considerente consideră că procesul-verbal cu privire la contravenţie nu poate fi considerat nul.

Potrivit prevederilor art.471 alin. (1) Cod contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor.*

Conform alin.(2) al art.471 Cod contravențional, *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către aegntul constatator Dorina Golgan, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificând argumentele invocate în recurs, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea hotărârii contestate, soluție care este adoptată în corespundere cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod contravențional, potrivit căruia, *după*

examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una din următoarele decizii: ...respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul: ...este nefondat.

Lecturând hotărârea contestată, Colegiul ajunge la concluzia, că respectiva este adoptată în corespundere cu prevederile art. 462 alin. (1) Cod contravențional, care stipulează că *hotărârea judecătorească urmează a fi legală, întemeiată și motivată*.

Colegiul penal ajunge la concluzia că la examinarea cauzei contravenționale intentate în privința lui Morari Viorica conform art. 364 alin. (10) Cod contravențional, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele, în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, corect ajungând la concluzia privind necesitatea anulării procesului-verbal cu privire la contravenție și încetării procesului contravențional în privința ultimei.

În acest context, Colegiul penal reține, că potrivit prevederilor art. 443 alin. (1) Cod contravenţional, *Procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde:*

a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii;

b) ***calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă****;*

c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) ***fapta contravenţională****, locul şi timpul săvîrşirii ei,* ***circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice****, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie;*

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei;

f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387;

g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei;

h) informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii.

Așadar, prima instanță just a reținut lezarea de către agentul constatator a prevederilor art. 443 alin. (1) lit. b), d) Cod contravențional, or, formularea sumară și generică în cadrul învinuirii aduse contravenientei, precum că ”*aceasta, la 06.08.2024, ora 14:16, aflîndu-se în s. Trebujeni, r-nul Orhei, a încălcat:*

1. *al Regulamentului Circulaţiei Rutiere ce se sancţionează în conformitate cu prevederile art. Încălcarea legislației cu privire la publicitate al Codului contravențional, cauzînd paguba comisă cu mijlocul de transport de tip marca/model n.î. ignorând prevederile CODUL CONTRAVENȚIONAL, prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. 364 alin.(10) Cod contravențional al Republicii Moldova'*"", de către instanța de judecată nu poate fi însușită, în condițiile în care, ea este una neclară și lacunară.

La fel, prima instanță just a reținut că în procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator nu a indicat care este funcția sa, precum și denumirea autorității pe care o reprezintă.

Astfel, se constată că în procesul-verbal cu privire la contravenție din 19.08.2024 întocmit în privința lui Morari Viorica, la rubrica destinată pentru descrierea faptei contravenționale, agentul constatator nu a menționat prin care anume acțiuni s-a manifestat încălcarea legislației cu privire la publicitate. La fel, deși se indică că Morari Viorica a comis contravenția prevăzută la art. 364 alin. (10), se face referire că au fost încălcate prevederile Regulamentului Circulației Rutiere.

Așadar, învinuirea formulată de agentul constatator nu este una concretă, constituind nimic altceva decât o expunere abstractă şi formală a elementelor contravenţiei prevăzute de art. 364 alin. (10) Cod contravenţional. În asemenea situaţie, procesul-verbal cu privire la contravenţie nu mai poate constitui un mijloc de probă, ci doar un început de dovadă, astfel că sarcina probei în privinţa dovedirii vinovăţiei îi aparţine agentului constatator, deci procesul-verbal din 19.08.2024, prezintă deficienţe care conduc la nulitatea absolută a acestuia.

Conform art. 445 alin. (1) Cod contravenţional, *Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi* ***funcţia agentului constatator****, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia,* ***a circumstanţelor comiterii*** *şi încadrării juridice a* ***faptei contravenţionale săvîrşite*** *şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal*.

Deci, analizând procesul-verbal cu privire la contravenţie, în coroborare cu dispoziţiile legale invocate, instanţa de judecată just a stabilit temeiul de nulitate absolută a procesului-verbal, şi anume faptul că agentul constatator nu a menționat prin care anume acțiuni s-a manifestat încălcarea legislației cu privire la

publicitate, ceea ce face imposibilă stabilirea pe caz a circumstanţelor necesare şi relevante.

Or, potrivit art. 445 alin. (1) Cod contravenţional care conţine prevederi concrete şi exhaustive, de la care nu se admit derogări sau interpretări, neindicarea circumstanţelor cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, duce la nulitatea absolută a procesului-verbal, situaţie care s-a confirmat în cazul din speţă.

Mai mult ca atât, Colegiul penal ține să menționeze că din prevederile indicate supra reiese că descrierea faptei trebuie făcută cu indicarea tuturor împrejurărilor, întrucât procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă unicul act probator al săvârşirii unei contravenţii. El trebuie să conţină toate elementele pe baza cărora să se poată cerceta de către instanţa de judecată dacă s-a comis o asemenea faptă în realitate și dacă poate opera în concret răspunderea contravenţională a unei persoane. Prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenţionale, se aduce atingere prezumţiei de nevinovăţie de care trebuie să beneficieze făptuitorul. Din acest motiv, descrierea insuficientă a faptei contravenţionale sau necorespunderea acestei descrieri cu norma contravenţională incriminatoare, este echivalată cu lipsa unei descrieri, întrucât printr-o asemenea întocmire a procesului-verbal s-a cauzat făptuitorului o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie contestat. Or, învinuirea adusă lui Morari Viorica este incertă, constituind doar o expunere a elementelor contravenţiei prevăzute de art. 364 alin. (10) Cod contravenţional.

În sensul jurisprudenţei CEDO raportată la cauza contravenţională, *(Hotărîrea din 19 decembrie 1989 Kamasinski v. Austria, p. 79)*, rechizitoriul (procesul-verbal contravenţional) joacă un rol crucial în procesul penal (contravenţional) şi din momentul elaborării acestuia inculpatul este în mod oficial înştiinţat cu privire la aspectele de fapt şi de drept ale acuzaţiilor ce i se aduc.

Instanţa se bazează şi pe art. 6 pct. 3 CEDO care prevede dreptul garantat la un proces echitabil şi Hotărârea Curţii Europene pe cauza *Ziliberberg vs Moldova* şi *Rusu vs Moldova*, unde este specificat că odată ce contravenţiei i se comportă un caracter penal, ea urmează a fi examinată în raport cu cerinţele procesului penal, ce prevede criterii de calitate: Accesibilitate, previzibilitate şi claritate.

Potrivit prevederilor art. 6 alin. (3) lit. a) CEDO: ,,Orice acuzat are în special, dreptul: - să fie informat în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi **în mod amănunţit asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa**.”

În situaţia descrisă, învinuirea formulată de către agentul constatator este abstractă şi neconcretă, nefiind specificat prin care anume acțiuni s-a manifestat încălcarea legislației cu privire la publicitate, contravenienta fiind lipsită de posibilitatea de a-şi pregăti o apărare eficientă, deoarece potrivit jurisprudenţei

Curţii Europene şi practicii CSJ din R. Moldova, de o învinuire neconcretă nu te poţi apăra.

Colegiul penal menţionează,că în hotărârea *Adrian Constantin vs. Romania din 12-04-2011,* Curtea Europeană a subliniat rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 recunoaşte dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci şi cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale (a se vedea si Hotărîrea Pelisser şi Sassi vs. Franţa). Informarea precisă şi completă reprezintă o condiţie esenţială pentru a se asigura echitatea procedurilor.

Rigurozitatea dispoziţiilor legale privind sesizarea instanţei impune ca învinuirea să fie **clară, concretă şi previzibilă,** deoarece instanţa de judecată are obligaţia să se pronunţe asupra faptei reţinute în sarcina inculpatului în limitele determinate prin rechizitoriu.

În situaţia descrisă, Colegiul penal conchide că exigenţele enumerate supra nu au fost respectate de către agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie din 19.08.2024.

Așadar, Colegiul penal reținecă în cazul din speță există un dubiu care nu poate fi înlăturat, dubiu de care profită petiţionarul, potrivit principiului *in dubio pro reo*. În lumina jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, acesta este un principiu complementar prezumţiei de nevinovăţie. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiţiei cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunţă, pe probabilităţi, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) Cod contravenţional şi, în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condiţiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

În cazul dat, Colegiul penal constată că la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție din 19.08.2024, agentul constatator a ignorat prevederile normelor legale sus-indicate. În legătură cu acestea, instanța de fond just și argumentat a dedus că procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit cu încălcarea cerinţelor stabilite la art. 443 alin. (1) lit. b), d) Cod contravenţional, nefiind specificate circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice.

Reținînd aceste abateri de la lege, instanța de fond, cu trimitere la prevederile art. 445 Cod contravenţional, just a dedus că procesul-verbal cu privire la contravenție este lovit de nulitate absolută, iar acestea atrag după sine, respectiv, și ilegalitatea deciziei adoptate.

Din aceste considerente, constatînd faptul încălcării de către agentul constatator a prevederilor art. 443 Cod contravenţional, instanţa de fond întemeiat

a ajuns la concluzia de anulare a procesului-verbal contravenţional, cu încetarea procesului contravenţional.

Recursul declarat de agentul constatator nu conţine temei de recurs, prevăzuţi de art. 466 Cod contravenţional. În virtutea celor menționate mai sus, Colegiul penal deduce că argumentele aduse în suportul recursului nu pot servi ca temei pentru desființarea hotărârii adoptate de către instanța de fond, hotărârea este la adăpost atît în raport cu aceste argumente, cît și cu cele ce ar putea fi luate în considerație din oficiu, motiv pentru care recursul înaintat de către agentul constatator urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea hotărârii adoptate de către instanța de fond.

Conducându-se de art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod contravențional, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Golban Dorina, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.10.2024, adoptată în cauza contravențională în privința lui **Morari Viorica** în baza art. 364 alin. (10) Cod contravențional, se respinge ca nefondat, cu menținerea hotărârii fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă, judecător Ion Talpa

Judecătorii Ecaterina Arseni

Oxana Mironov